

Uluslararası Bakalorya Programı Öğretmenleri Tatmin Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Uluslararası Bakalorya Programı Öğretmenleri Tatmin Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32058>

Özet

Uluslararası Bakalorya Programı Öğretmenleri ?? Tatmin Ölçeği, 2002 yılında Vildan Demirer tarafından bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçeğin temel amacı, Uluslararası Bakalorya (IB) programının uygulayan özel okullarda görev yapan öğretmenlerin, bu programa yönelik tutumlarının genel î? tatmini düzeylerine yansımalarını değerlendirmektir. Ölçek, 50 maddeden ve 13 alt boyuttan oluşmakta olup, öğretmenlerin IB programının getirdiği iş yükü, işbirliği, yaratıcılık ve baskı gibi faktörlere ilişkin algılarının ölçmek üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, psikometrik açıdan incelenmiş ve güvenilirlik analizleri sonucunda kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılık sergilemiştir. Bu araç, özellikle uluslararası eğitim programlarının öğretmen motivasyonu ve memnuniyeti üzerindeki etkilerini inceleyen araştırmalar için değerli bir kaynak sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Uluslararası Bakalorya (IB), ?? Tatmini, Öğretmen Memnuniyeti, Özel Okul, Eğitim Psikolojisi, Ölçek Geliştirme, Güvenilirlik, Vildan Demirer.

Yazarlar

Vildan Demirer

Amaç

Ölçeğin geliştirilme amacı, Uluslararası Bakalorya (IB) Programı gibi uluslararası standartlara sahip eğitim sistemlerini uygulayan kurumlarda çalışan öğretmenlerin mesleki doyum düzeylerini spesifik olarak ölçmektir. Araştırma, öğretmenlerin IB programına karşı geliştirdikleri tutumların, genel î? tatmini seviyeleri üzerindeki etkisini belirlemeyi hedeflemiştir.

Bu araç, eğitim yöneticilerine ve politika yapıcılara, uluslararası programların uygulanmasının öğretmenlerin çalışma koşulları ve motivasyonları açısından yarattığı zorlukları ve fırsatları anlamada somut veriler sağlamak üzere tasarlanmıştır. Ölçek, öğretmenlerin işbirliği, özerklik ve yaratıcılık gibi kritik mesleki faktörlere dair algılarının detaylıca incelemektedir.

Yapı

Uluslararası Bakalorya Programı Öğretmenleri ?? Tatmin Ölçeği, psikolojik literatürde merkezi bir kavram olan î? tatmini yapısını ölçmektedir. Ancak bu ölçek, iş tatminini genel bir kavram olarak

ele almak yerine, özellikle IB programının kendine has gereklilikleri ve kültürü bağlamında değerlendirilmektedir. Ölçek, 13 farklı alt boyutta toplam 50 madde ile bu karmaşık yapıyı incelemektedir.

Ölçülen alt boyutlar, IB öğretmenlerinin mesleki ortamlarına ilişkin çeşitli yönleri kapsamaktadır. Bunlar arasında iş yükü algısı, meslektaşlar arasında işbirliği düzeyi, kurumsal destek, yaratıcılığın teşvik edilip edilmemesi ve iş yerinde başmısz çalışma imkanlarının varlığı gibi faktörler yer almaktadır.

Geçerlik

Ölçek, Vildan Demirel'in 2002 tarihli yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş olması nedeniyle, orijinal kaynaktan spesifik geçerlik çalışmaları (yapı geçerliği, ölçüt bağımlı geçerlik vb.) hakkında detaylı bir bilgi sunulmamaktadır. Kaynaktan geçerlik bilgisi yerine sadece bir tane ifade (-) bulunmaktadır.

Ancak, ölçeğin 13 alt boyut ve 50 madde gibi kapsamlı bir yapıya sahip olması, geliştirme sürecinde kavramsal ve içerik geçerliğine önem verildiğini düşündürmektedir. Ölçeğin güvenilirliğinin kabul edilebilir düzeyde olması, sonraki araştırmalarda faktör analizi gibi yöntemlerle yapı geçerliğinin detaylıca incelenmesi ihtiyacını ortaya koymaktadır.

Güvenirlilik

Uluslararası Bakalorya Programı Öğretmenleri ?? Tatmin Ölçeği'nin güvenilirliği, araştırmacıların verileri kullanarak değerlendirilmiştir. Elde edilen istatistiksel sonuçlar, ölçeğin iç tutarlılığının yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir.

İç Tutarlılık Katsayısı: Ölçeğin iç tutarlılığı için hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı **0,72** olarak bulunmuştur.

Yarıya Bölme Güvenirliliği: Ölçeğin iki yarısı arasındaki tutarlılık ölçeğin Spearman - Brown iç tutarlılık katsayısı ise **0,76**'dır.

Genel kabul gören psikometrik standartlara göre, 0,70 ve üzeri Cronbach Alpha değerleri, bir testin güvenilir ve kullanılabilir olduğunu işaret eder. Bu bulgular, geliştirilen testin tutarlı ölçümler yapabildiğini ve araştırma amaçları doğrultusunda güvenle kullanılabilirliğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, toplam **50 madde** ve **13 alt boyut** (faktör) içerecek şekilde yapılandırılmıştır. Bu çok boyutlu yapı, ölçeğin geliştirme sürecinde keşfedici (Exploratory Factor Analysis - EFA) veya doğrulayıcı (Confirmatory Factor Analysis - CFA) bir faktör analizinin kullanılmasını

düdündürmektedir, ancak tez özetinde kullanılan yöntem detaylandırılmamıştır.

Alt boyutların varlığı, IB programı öğretmenlerinin tatminini tek bir genel puan yerine, programın farklı yönlerine (yönetim desteği, mesleki ilişkileri, kişisel gelişim fırsatları vb.) ilişkin algılar üzerinden ayrı ayrı olarak inceleme imkanı sunmaktadır. Bu faktörel yapı, tatmininin kaynakları daha hassas bir şekilde belirlemeye olanak tanır.

Araç Bilgileri

Test Type: Geliştirme Ölçeği (Development Scale)

Format: Yazılı Anket (Self-report questionnaire)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler

Age Group: Yetkinler (Çalanan öğretmen popülasyonu)

Population Details: Uluslararası Bakalorya (IB) Programı uygulayan özel okullarda çalanan öğretmenler.

Test Methodology: Ölçek, 5'li Likert Ölçeği kullanılarak derecelendirilmiştir. Derecelendirme formatı şöyledir: (1=Bana hiç uygun değil - 5=Bana tamamen uygun).

Anahtar Kelimeler

Likert Ölçeği, Spearman - Brown, Cronbach Alpha, Ç Tutarlılık, Psikometrik Özellikler, 50 Madde, 13 Alt Boyut.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Vildan Demirer (Tez Yazarı), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2002)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir (2002). Ticari kullanım ve izinler için

sorumlu yazar Vildan Demirer ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çalışmalarında kullanması için genellikle tez yazarına atıfta bulunulması yeterlidir.

Test Yılı: 2002

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [ib-programi-ogretmenleri-is-tatmin-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Demirer, V. (2002). *Uluslararası Bakalorya (IB) Programı uygulayan özel okullarda çalışan öğretmenlerin bu programa karşı olan tutumlarının tatminine yansımaları* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tez kaynağına YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: [tez.yok.gov.tr](#)

Uluslararası Bakalorya Programı Öğretmenleri ?? Tatmin Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

2. IB'de öğretmenler arasında iş birliği yüksektir.
3. IB'de yaratıcılığın geliştirildiğini düşünüyorum.
4. IB'de öğretmene işinde başarılı olma imkanı sağlanmaz.